

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

19.4.2018 Jaakko Leinonen

Palveluturvallisuus

The logo for Tukes (Turvallisuus- ja kemikaalivirasto) is displayed in a large, white, rounded, sans-serif font. The letters are thick and have a slight shadow, giving them a three-dimensional appearance. The logo is centered on a teal gradient background that transitions from a lighter shade at the top to a darker shade at the bottom.

tukes

Keskeisimmät muutokset valvonnassa

- Kuluttajaturvallisuuslain muutos:
  - valvonta keskitettiin Tukeisiin 1.5.2016 alkaen
  - kuntien ja Avien toimivalta palveluvalvonnassa lakkasi
  - ilmoitusvelvollisuus palvelun aloittamisesta poistui
- Tarkastamisesta turvallisuusjohtamisen kehittämiseen
  - yritysten sitouttaminen turvalliseen toimintaan
  - omavalvonta ja jatkuva parantaminen
  - työkaluja vaarojen tunnistamiseen
  - digitalisaatio ja informaatio-ohjaus
  - turvallisuutta yhteistyössä liittojen ja järjestöjen kanssa

KP-ryhmän kokoonpano ja vastuualueet

TRE

Mervi Murtonen
Turvallisuusjohtaminen ja riskienhallinta, rp-sijainen

ROI

Jaakko Leinonen
Pohjois-Suomen kuntien palvelut, ohjelmajpalvelut

HKI

Janne Niemelä
Ryhmäpäällikkö

Markus Mesimäki
Huvipuistot, tivolit, puuha- ja teemapuistot, sisäleikkipaikat

Petteri Mustonen
Seikkailuradat, kiipeily, massaliikunta, trampoliinit

Kielo Kestimäki
Ratsastuspalvelut, muut eläinpalvelut

Inna Kulla
Oikeudelliset asiat

Konsta Kulmala
Uinti- ja vesiturvallisuus

Alekski Latvala
Pohjois-Suomen palvelut, laskettelukeskukset

Kari Koponen
Yleisötapahtumat moottoripalvelut

Jaakko Laitinen
Leikkikentät, pallopelialueet, liikuntapaikat, tapausten jaon koordinointi

Annina Nyholm
Kauneudenhoito- ja kehonmuokkauspalvelut

Arttu Mäkinen
Leikkikentät, pallopelialueet, kuntosalit, ulkoliikuntapaikat

Anniina Hirvi
Harjoittelija

Mikä on kuluttajapalvelu?

Kylpylässä hukkunut yritti sukellusennätystä

Powerparkin monsteriauto-
onnettomuudessa seitsemän
loukkaantunutta

16-vuotias hukkui uimahallissa
laskettelurinteessa

**Vaarallinen maali kaatui
7-vuotiaan päälle jalkapal-
loturnauksessa Raahessa
- aivotärähdys ja kasvot
turvoksiin**

**Pomppulinna tarvitsee valvojan
– sähkökatko lysähdytti
pomppulinnan leikkijän päälle**

**Tuhoukkonen iski Helsinki
City Marathonille: 1 500
juoksijaa kärvistelee
reitillä, maalipuomi lensi
ilmaan, puu tömähti
juoksuväylälle**

**Koululainen loukkasi
sormensa vakavasti
lähiliikuntapaikan
laitteessa**

**Avattuja kaivonkansia, sahattuja
leikkitelineitä – Vaasassa kyllästettiin
hengenvaarallisiin kepposiin**

**Dramatiikkaa pesisklassikossa: Pallo osui
katsojaa päähän**

**Aamuöinen uintiretki sai surullisen
päätyksen: Hyppytornista hypännyt
17-vuotias hukkuu Kuopiossa**

**Ravihevonen karkasi kesken ravien
Jyväskylässä - ehti juosta koko kaupungin
halki**

Susi puri pientä poikaa Ähtärin eläinpuistossa

**Pakettiauto ja moottorikelkka kolaroivat
- kaksi loukkaantui**

**Retkeilijä putosi
louhokseen Hossan
kansallispuistossa**

Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011)

- Sovelletaan kulutustavaroihin ja kuluttajapalveluihin
- Tarkoituksena varmistaa tavaroiden ja palveluiden turvallisuus sekä ennaltaehkäistä vaaroja ja vahinkoja
- Ei määrittele rikosoikeudellista vastuuta, vahingonkorvauksia tms.

Palveluntarjoajan velvollisuudet

- Huolellisuusvelvollisuus (5§)
  - Riskienarviointi ja omavalvonta
  - Onnettomuuskirjanpito
- Tietojen antaminen palvelusta (9§)
- Vaaraa aiheuttaneesta palvelusta ilmoittaminen (8§)
- Turvallisuusasiakirja (7§)

Vastuu palvelun turvallisuudesta on palvelun tarjoajalla

- Vastuuta palvelun turvallisuudesta ei voi siirtää kuluttajalle esim. vastuuvapauslausekkeilla
- Vastuuvapauslomake $\neq$ tietojen antaminen turvallisuudesta
- Tukes ei myönnä palveluille lupia tai hyväksy niiden turvallisuutta ennakoita

Huolellisuusvelvollisuus

Kuluttajaturvallisuuslaki 920/2011 5 §

**Palveluntarjoajan
on varmistettava,
että kuluttajapalvelusta
ei aiheudu vaaraa
kenenkään terveydelle
tai omaisuudelle.**

Turvallisuusasiakirja

Kuluttajaturvallisuuslaki 920/2011 7 §

**Turvallisuusasiakirja
on palveluntarjoajan selvitys siitä,
miten palvelun turvallisuus
on järjestetty.**

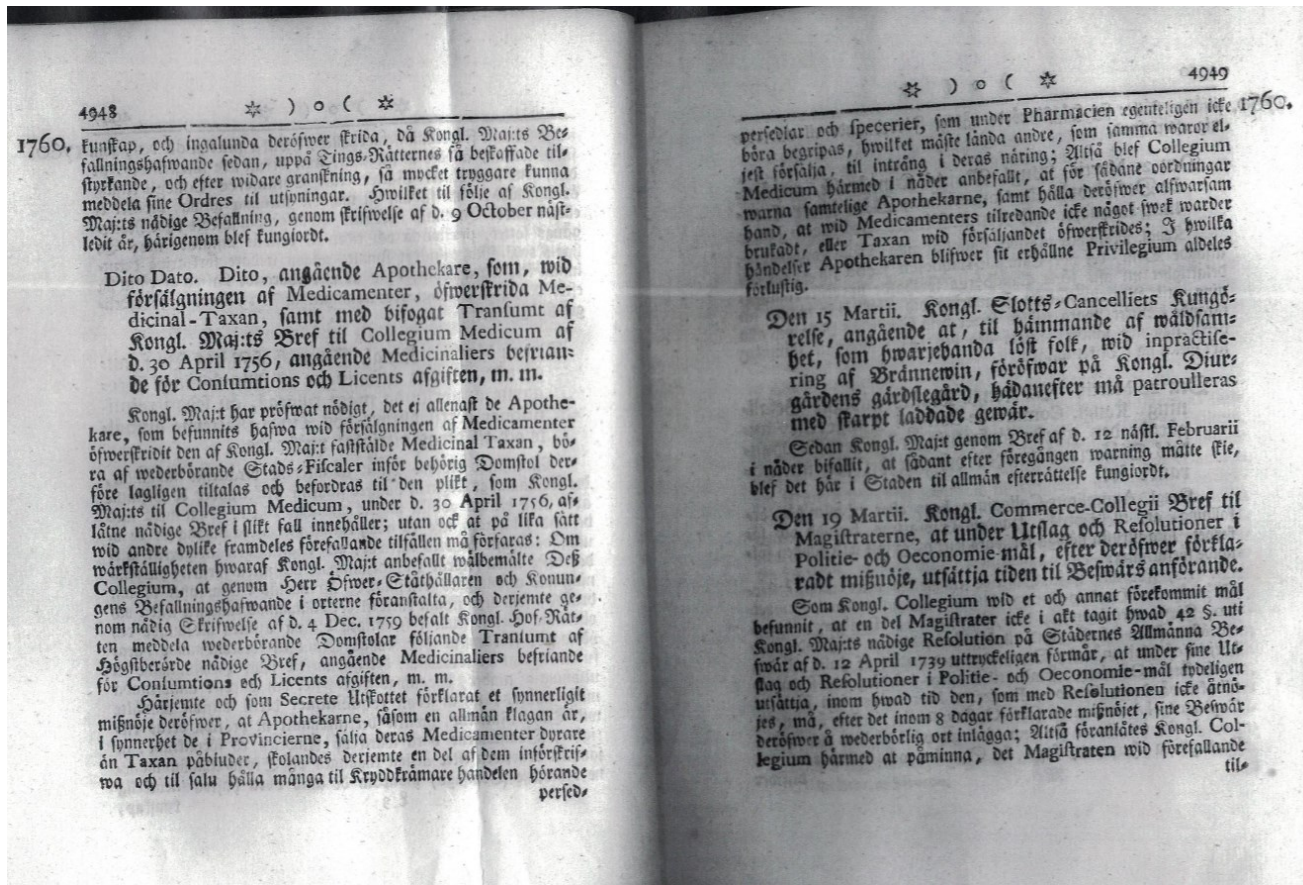
Turvallisuusasiakirjan sisältö (VnA 1110/2011)

1. Palvelun tarjoajan nimi, kotipaikka ja yhteystiedot;
2. Turvallisuusasioista vastaavat;
3. **Ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden mahdolliset seuraukset;**
4. **Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi;**
5. Ohjeet erilaisia onnettomuus-, vaara- ja vahinkotilanteita varten;
6. Henkilöstön turvallisuusperehdytys ja -koulutus sekä mahdolliset pätevyys- ja koulutusvaatimukset;
7. Palvelussa käytettävät tilat, rakenteet, välineet, reitit, eläimet, henkilönsuojaimet ja muu tarpeisto sekä niiden huolto ja kunnossapito
8. Palvelun tarjoamiseen liittyvät olosuherajoitukset;
9. Palvelun suurin mahdollinen turvallinen asiakasmäärä eri olosuhteissa sekä palveluun osallistuvien terveydentilaa, fyysistä kuntoa, kokemusta, koulutusta ja muita vastaavia seikkoja koskevat vaatimukset;
10. Palvelun vaikutuspiirissä olevien muiden kuin asiakkaiden turvallisuuden varmistamiseksi tarpeelliset toimenpiteet;
11. Miten erilaiset onnettomuus-, vaara-, ja vahinkotilanteet kirjataan ja miten näin kerättyä tietoa käytetään hyväksi turvallisuustoiminnan kehittämisessä;
12. Menettely onnettomuuksien ja vakavien läheltä piti –tilanteiden ilmoittamiseksi Tukesiin
13. Miten henkilöstö perehdytetään turvallisuusasiakirjan sisältöön
14. Mitä tietoja annetaan palveluun osallistuville ja palvelun vaikutuspiirissä oleville ja miten nämä tiedot annetaan.

Riskinarvio käytännössä

Yksi vanhimista lakikokonaisuuksista Suomessa. Kuningas Kustaan myrkkykauppa asetus...

- Palveluiden turvallisuudesta säädetty laissa Produktsäkerhetslagen (2004:451)
- Valvontaviranomaisina Konsumentverket ja Poliisi
- 7§. Tavaroiden ja palvelujen tulee olla turvallisia.
- 8§. En vara eller en tjänst är säker, om den vid normal eller rimligen förutsebar användning och livslängd inte för med sig någon risk för människors hälsa och säkerhet eller **bara en låg risk**. Denna risk måste dock vara godtagbar med beaktande av hur varan eller tjänsten används och skall vara förenlig med en hög skyddsnivå när det gäller människors hälsa och säkerhet. (Eli palvelu voi sisältää pienen riskin.)

Lainsäädäntö Ruotsi

- Laki noudattelee hyvin pitkälle Suomen vastaavaa
- Laista annetut ohjeistukset painottavat riskinarvion ajantasaisuutta.
- Ohjeistukset painottavat myös erityisryhmien (lapset ym.) erityistä huomiointia palveluissa.
- Esim. moottorikelkkaoppaan taidoille asetettu vaatimuksia (johtaminen, pelastusvalmius, sääolosuhteiden tuntemus)

Lainsäädäntö Ruotsi

- Riskinarviossa erityisesti huomioitava: Miten palvelu suoritetaan, Palvelusta annettavat turvallisuustiedot ja ohjeet, Palvelun aiheuttamat riskit tietyille kuluttajaryhmille, erityisesti lapsille ja vanhuksille.(10§.)
- Konsumentverketillä on oikeus antaa täydentäviä / täsmentäviä ohjeita.
- Onnettomuuksista ja läheltä – piti tilanteista ilmoitusvelvollisuus Konsumentverketille.

Lainsäädäntö Norja

- Valvontaviranomaisena DSB (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap) ja poliisi
- Palveluturvallisuutta säätelee «**Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester** (produktkontrolloven) LOV-1976-06-11-79»
- Laki noudattelee hyvin pitkälle Ruotsin ja Suomen lainsäädäntöjä. Noudattamalla Suomalaista ohjeistusta täyttää valtaosan Norjalaisten vaatimuksista.
- Joistain erityisaloista omaa täsmällistä lainsäädäntöä («määräys» Forskrift) esim. Koskenlasku ja benji-hyppy
- Käytössä sähköinen ilmoituslomake
https://innmelding.dsb.no/rapportering/?locale=nb_NO&schema=produktmeldepliktfarligprodukter#Innledning

Lainsäädäntö Norja

- <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1994-09-19-994?q=rafting>

Forskrift om sikkerheten ved rafting

Fastsatt av Barne- og familiedepartementet 19. september 1994 med hjemmel i lov av 11. juni 1976 nr. 79 om produktkontroll § 4 og § 8, jfr. kronprinsregentens res. av 7. september 1990 nr. 730. Endret 6 nov 2003 nr. 1318.

Kapittel 1. Virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Denne forskrift har til formål å forebygge at rafting medfører helseskade for deltakere.

§ 2. Virkeområde

Forskriften omfatter:

- 1) Raftingutstyr.
- 2) Bruk av deltakernes personlige verneutstyr.
- 3) Virksomhet som arrangerer rafting som en organisert tjeneste.

Forskriften retter seg mot produsenter, importører, distributører, detaljister, og andre som har befatning med bruk eller omsetning av raftingutstyr.

Forskriften gjelder også for den som er ansvarlig for eller utfører arbeid i virksomhet som arrangerer rafting som en organisert tjeneste.

- Palveluturvallisuutta määrittää muutama GOST. (Kansallinen tekninen standardi. ГОСТ P 50644-94 ja ГОСТ 32611-2014 Sovelletaan Venäjän lisäksi entisissä IVY-maissa)
- Ohjeet paikoin hyvinkin yksityiskohtaisia. Esimerkiksi poistumisturvallisuus on kuvattu matemaattisella kaavalla.
- Valvontaviranomaisina: Emercom, Tulli, FSB, Poliisi, Rajavartiosto. Tietyissä kohteissa luonnonsuojeluvirasto. Viranomaisilla ei juurikaan yhteistyötä, hoitavat oman sektorin toimintaa.

Северо-Западный
региональный центр

МЧС России

«Телефон доверия»
(812) 369-99-99

Поиск по сайту

Расширенный поиск

ЗАДАТЬ ВОПРОС
НАЧАЛЬНИКУ
РЕГИОНАЛЬНОГО
ЦЕНТРА

- <http://78.mchs.gov.ru/>
- <http://51.mchs.gov.ru/dop/contacts>
- telephone: +7 8152 99 94 04
- fax: +7 8152 21 00 06
- e-mail: gumur4@mail.ru

Safarille Venäjälle

- Rekisteröidyttävä palveluntarjoajana Emercomiin. 21 vrk ennen matkaa ilmoitus safarista ja matkan johtajan yhteystiedot. 7 vrk ennen matkaa tarkka reitti aikatauluineen ja osallistujaluettelo. Venäjältä poistuttaessa myös ilmoitus. Mikäli pysähdytään rajavyöhykkeellä tarvitaan rajavyöhykelupa, jonka myöntää FSB. Luonnonsuojelualueilla liikuttaessa tarvitaan lupa ympäristöministeriöstä.

”Todennäköisyys, työturvallisuus ja paloturvallisuus”

2.4. Вероятность ($P_{э.п.}$) вычисляют по зависимости

$$P_{э.п.} = \begin{cases} \frac{\tau_{бл} - t_p}{\tau_{нэ}}, & \text{если } t_p < \tau_{бл} < (t_p + \tau_{нэ}); \\ 0,999, & \text{если } (t_p + \tau_{нэ}) \leq \tau_{бл}; \\ 0, & \text{если } t_p \geq \tau_{бл}, \end{cases}$$

BSI Standards Publication

- BS 8848:2014 eli Specification for the provision of visits, fieldwork, expeditions and adventurous activities outside the United Kingdom

-Englantilainen palvelustandardi

Ei suoraan sovelleta pohjoismaissa viranomaisohjeeksi. Kannattaa kuitenkin tutustua, mikäli paljon Brittiasiakkaita. Osa auditointifirmojen tarkastuslistoista perustuu ks. standardiin

Information about this document

- This is a full revision of the standard, and introduces the following principal changes:
- a) clauses have been regrouped and consolidated to focus on key processes such as planning and risk assessment;
- b) a focus on the approval and review of safety management systems, including matching risk exposure to the stated aims of the venture and risk management during the venture;
- c) increased information for the participant and on the participant's responsibilities in safety management, given in the new 5.6 on informed consent and an updated Annex B;
- d) an increased applicability of the standard for individual placements and lone workers by the introduction of the new 5.1.5 and by providing a new definition of "remote supervision" (see 2.17.3);
- e) the introduction of the definition of "subject matter expert" (formerly "technical advisor") and the inclusion of competence assessment criteria for venture activity specialists where participants are under 18 years old and unaccompanied by their parent or legal guardian;
- f) revisions to the clauses on venture continuity and supervision have resulted in the definitions of "down time" and "personal time" being redundant;

- Soveltamisala: voluntary, educational and charitable sectors of provision, as well as commercial providers of ventures; university and academic fieldwork, gap year and volunteering experiences, school visits, charity challenges and research expeditions; *adventure holidays* and treks; those organized for young people and mature adults, whether in groups or venturing as individuals.

Nostoja standardista

- **dynamic risk assessment** assessment of newly identified and changes in previously identified risks throughout the venture, and the modification of management arrangements accordingly NOTE The dynamic risk assessment is not generally written down.
- **level of difficulty** indication of the physical, psychological and emotional difficulty expected to be countered whilst participating in a venture, based on factors such as technical ability required, terrain, altitude or climate

Nostoja standardista

- **Risk assessment and management system.** System by which all aspects of the venture are assessed and managed with the aim of ensuring the safety and well-being of all on the venture or others who could be adversely affected by the venture.
- **vulnerable adult** person who is aged 18 or over, who is or might be:
  - in need of community services due to age, illness or a mental or physical disability; and
  - unable to take care of themselves or protect themselves against significant harm or exploitation